

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

עו.

עין משפט גזר מצוה

סד א ב מ' פ"ח מהל'
 גיטין הלכה ט' סמנ'
 עש"ן ג' טו"ע אה"ע סי'
 קמ"ג ספ"ק י'
 סה ג' מ"י שס פ"ק ט'
 הלכה ט' סמנ' שס
 טו"ע אה"ע סי' קמ"ג
 ספ"ק י' :

פסקי ר"ד (המשך)

נחשא ללעלא עד שתקיים
 תנאו והכי נמי אמרין
 לקמן (פה:) בפרק המגרש
 אהקין בו בנישין וכו' מן
 יומא דין לאפקוי מדר'
 יוסי דאמר זמנו של שטר
 מוכיח עליו והא איהו הוא
 דאמר בפרק ג' נוהלין
 (ב"ב קלג.) הלכה כרבי
 יוסי. אלא דאי חומרא
 בעלמא דהוא דאתקין
 בנישא לאפקוי נפשיה
 מפלוגתא דה"ה הכי אית
 למימר הכא דחומרא
 בעלמא הוא דאתקין
 שמואל שלא תפסל עליו
 מוכיחו אלא דר' מאיר
 דלעולם הלכה כרבנן וכי
 הוה פליגי רבנן עליה
 דר' מאיר בתנאי כפול
 הכי נמי פליגי עליה
 בהון קמ"ג לאו דהא
 ב"ב רבנן הון ולא
 כלל והכי נמי פליגי עליה
 בתנאי קודם למעשה דהכי
 אמרי בשליה השוכר את
 הפועלים (ב"מ צד.) מאן
 שמעתי ליה דאית ליה האי
 סברא דבעי' תנאי קודם
 למעשה ר' מאיר דתני
 אבא חילפתא אומר משום
 ר' מאיר וכו' ובשליה
 פירקין מוכח (לקמן דף
 עו.) ועי' בבברי רבנן
 בפירוש דרבנן פליגי עליה
 ולא בעי תנאי קודם
 למעשה: ת"ד אמר לה
 בפני שנים הרי זה גיטין
 ע"מ שתשמיש את אבא
 שתי שנים וע"מ שתניקי
 את בני שתי שנים וחזר
 וגבר בפני שנים הרי זה
 גיטין ע"מ שתתני לי
 מאתיים וזו לא בטלו דבריו
 האחרונים את האחרונים
 וצאה משמשתו וצאה
 נותנת לו ר' זון. פי' אמר
 בפני שנים וכו' ולא מסרו
 לה בפניהם שאם מסרו
 לא אירשאה אל בהאי
 תנאה וכו' לא מצי לאתניי
 תנאה אחרתא אלא כך
 אמר בפניהם כשאמרתו
 לא אמרתם אלא ע"מ כן
 וחזר ואמר לה בפני שנים
 וכו' ומסרו לה לא בטלו
 וכו' שילא בא זה להוסיף
 מילא אמר לה שתתני
 לי מאתיים וזו תוספת על
 תנאי הראשון ולעוקב נמי
 לא בא מילא בטל תנאו
 הראשון בפני אלו אלא
 הכי קא"ל או תנאי ראשון
 או מאתיים וזו אבל אם
 אמר לה בפני שנים הרי זה
 גיטין על מנת שתתני לי
 מאתיים וזו וחזר ואמר לה
 בפני שנים אחרים ג' מאת
 וזו בטלו דבריו האחרונים
 את הראשונים ואין אחד
 מן הראשונים וא' אחד
 מן האחרונים וא' אחד
 האחרונים מצטרפין. אהיא
 אילימא אסיפא הרי בטל
 אלא ארישא פשיטא שמה
 שמעיד זה אינו מעיד זה
 ולא כל מביניהו לשווי
 ונחא ביטא עד דמספרי
 דאדא מילתא מהו דתמא
 כל קיומי תנאי מצטרפי
 כ"ל מהו דתמא
 ששתי העירות הללו הן עומדין בין ביהו הירדה והדרך שיש בין

בשלא רבא רישא ברלא פריש וסיפא בדפריש. פי' צקונט'
 כיון דלא אלטרין לפרושי ופירש אמרי' דלמיה למימר
 דאפילו מת לא הוה גט ואין נראה לר"י דהא גבי אצו אלטרין
 לפרושי^א וגבי צן אלטרין לפרושי לר' יהודה דלמיה י"ח חודש^ב ומה
 שפירש נמי אלל לרז אשי מאי שנא
 רישא ומאי שנא סיפא כיון דזרשא
 כמפרש יוס אחד דמי על כרחין מת
 האצ או הן דקמי כגון שמת ולא
 הניקתו כלל ואמאי ה"ז גט הא לא
 נתקיים כלום מן התנאי ואין נראה
 דלכ"ע מת הן היינו שלא הניקתו
 כלל י' דפירש צמתי' ונראה לר"י
 לפרש צמתי' לרז^א כו' וסיפא דפריש
 דהואל ופירש שמי שנים^ב ודאי לנעורה
 קא מכין ואפילו מת אינו גט אלל
 לרז אשי כיון דרישא נמי הו' י' צמפרש
 יוס א' הרי נמי נתכוין לנעורה כיון
 דפירש ואפילו מת לא ליהו גט כמו
 צקספ"א: וקון דהו שני בתובין הבאין
 כאחד. הקסה ה"ר אלחנן צפרק
 האומר (קדושין דף סא:) דפריך מקראי
 טובל לר' חנינא צן גמליאל ללא זעי
 תנאי כפול למנ"ל דהוא צ' כתובין
 הציא כלאח דהויל דהתם לאיצטק
 דלמיה דהכא דלרצנן קאמר להו' א'י
 נמי א' הוה פריך ליה התם מכוונה
 צהדי דהדי הו' משני להו דהו שני
 כתובין הצאין כלאח ועוד דשפיר י' מלרין
 להו רבי חנינא צן גמליאל התם:
 וגמרינן מיניהו. פי' צקונטרס
 ולא הו' שני כתובים
 הצאין כלאח דכולהו מרין לר' זון
 חנינא צן גמליאל צקדושין (ג"ז סג)
 ואין נראה להרז רבי אלחנן דהתם
 לא מרין להו אלל דמשני להו
 דאין משום אחד מהן ללמוד דינעבי
 תנאי כפול אלל לרבי מחיר דליף
 מיניהו לא עביד שס נריכותא ויש
 לומר דיש צהן שום נריכותא:
 תניא

צמתי' לרז. דלוקי רישא דמתני' צ' שנים ממש ואע"ג דסתם:
 רישא. דקאמר מת הן הן צמתי' שמי שנים ה"ז גט: דנלא פריש.
 צ' שנים והרי הניקתו כל נרכו: סיפא דפריש. על כרחין דוקא
 קאמר דהא לא אלטרין לפרושי ופריש: אלא לרז אשי. דלמיה רישא
 דמתני' יוס אחד קאמר על כרחין
 מת הן או הלל דקמי כגון שמת
 ולא הניקתו כלל ואמאי ה"ז גט הרי
 לא נתקיים כלום מן התנאי: לפי שנא
 אמר לה. אם תניקי יהא גט אם לא
 תניקי לא יהא גט דזעינן תנאי כפול
 כתנאי צני גד וצני ראונין: ר"ש כו'.
 מיפרשא צהדיא ואלול: אינא דלמיה
 לר"מ קאמר ליה. אין לנו ללמוד מתנאי
 צני גד שאין לך תנאי בכל המקרא שאינו
 כפול כגון אז נתקה מאלתי (בראשית כד)
 וכגון און אש צהדיא לא שצב (במדבר ה)
 אש תאצו ושעמעת אש תמאלו ומייתם
 (ישעיה ה) הלכך הו' להו שני כתובין
 הציא כלאח ואין מלמד: ואינא
 דלמיה לרצנן קאמר להו אין לך
 תנאי צקדושין שאינו כפול. ויש לנו
 ללמוד מהן דכולהו לרבי דמתרלנין
 להו צקדושין צהן ממתיתא צברייתא:
 מן חכמים. צהן ממתיתא צברייתא:
 ר"ש צ"ג: ה"א: אמר לה בפני שנים ה"ז
 גיטין כו'. ולא מסרו לה צפניהם
 דאי מסרו לה^א איגרשה לה צהדי תנאי
 ותו לא מצי לאתניי תנאה אחרתא
 אלל כך אמרי' צפניהם כשאמרתו
 לה לא אמרתם אלל על מנת כן:
 וחזר ואמר לה בפני שנים כו'. ומסרו
 לה: לא ציעל כו'. שלל צא זה להוסיף
 מילא אמר לה שמתני מאתיים וזו
 תוספת על תנאי הראשון ולעוקב
 נמי לא צא מילא ציטל דצרו הראשון
 צפני אלו אלל הכי קאמר לה או
 תנאי ראשון או מאתיים וזו: ג' מאת
 וזו. ודאי עקר ליה לתנאי קמא:
 ואין אחד מן העדים הראשונים ואחד
 מן האחרונים מצטרפים. להעיד
 שהיה תנאי בנט זה כל זמן שלל ציעלו
 שנים (כלאח ועידן) צחלד מן התנאים
 כשר ע"י עדי חתימה ולא כל כמיניהו
 דהנך לשווי תנאה צגיטא: אינא
 אסיפא. פשיטא דאין אחד מן
 הראשונים כלום שהרי אפילו צאו
 שניהם אין כלום דהא צטיל ליה
 ההוא תנאה: אלא ארישא. דקאמר
 או הרי זה אשי: מהו דסימא. הואיל
 ומקיים גיטא צמד מהני תנאי הו'
 להו כחד תנאה וכל סהדי דמסקדי
 לקיומי תנאה דהאי גיטא לנטרפו
 קא משמע לן: מתני' והגיע
 לאנטיפרס וחזר. מיל: תנאו צטל
 כלומר ושוב אינו כשר לגרש צו
 ואפילו חזר והלך לגליל ונשתהה
 שלשים יום אחר גט דקא סלקא דעתך
 אנטיפרס צתחילת גליל היה והרי

בשלמא לרבא רישא ברלא פריש סיפא
 דפריש אלא לרב אשי מאי שנא רישא ומאי
 שנא סיפא קשיא ת"ד^א הרי זה גיטין על מנת
 שתשמיש את אבא שתי שנים ועל מנת
 שתניקי את בני שתי שנים אע"פ שלא נתקיים
 התנאי הרי זה גט לפי שלא אמר לה אם
 תשמיש אם לא תשמיש אם תניקי ואם לא
 תניקי דברי רבי מאיר וחכ"א נתקיים התנאי
 ה"ז גט ואם לאו אינו גט רשב"ג. אומר אין לך
 תנאי בכתובים שאינו כפול איכא דאמרי לר'
 מאיר קאמר ליה ואיכא דאמרי לרבנן קאמר
 להו איכא דאמרי לר' מאיר קאמר ליה והכי
 קאמר ליה אין לך תנאי בכתובים שאינו כפול
 והו' להו שני כתובים הבאין כאחד^ב וכל שני
 כתובים הבאין כאחד אין מלמדן איכא
 דאמרי לרבנן קאמר להו והכי קאמר להו אין
 לך תנאי בכתובים שאינו כפול וגמרינן
 מיניהו ורמינהו הרי זה גיטין ע"מ שתשמיש
 את אבא שתי שנים על מנת שתניקי את בני
 שתי שנים מת האב או מת הן אינו גט
 דברי ר' מאיר וחכמים אומרים אע"פ שלא
 נתקיים התנאי הרי זה גט יכולה היא שתאמר
 לו תן לי אביך ואשמשנו תן לי בנדך ואניקנו
 קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר קשיא דרבנן
 אדרבנן דרבי מאיר אדרבי מאיר לא קשיא
 התם ברלא כפליה לתנאה הכא בדכפליה
 לתנאה ורבנן אדרבנן לא קשיא^ג מאן חכמים
 דהכא רבן שמעון בן גמליאל היא דאמר
 כל עכבה שאינה הימנה הרי זה גט תנו רבנן
 אמר לה בפני שנים הרי זה גיטין על מנת
 שתשמיש את אבא ב' שנים וחזר ואמר לה

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

מוסף תוספות

א. כדי להקל עליה דאי
 בסתם הוה ליה לשמשה
 עד דמאת. צפניה.
 ב. ואהני פירושה
 להחמיר עליה להניח שתי
 שנים. צפניה. ג. ויש
 דלא פריש. אומר לה
 הצורך תניקי. והא לא
 איצטרין. מוס' ה"א.
 ד. אע"פ שלא היה צריך
 לפרש. מוס' ה"א.
 ה. ועי' צמ"ס. מוס' ה"א.
 ו. ע"ל ליכפ פריש. וק' וק' וק'
 כדכתיב מן היחשמי.
 ז. אדרבא משום הכי
 נוחא משום. מוס' ה"א.
 ח. דגמרינן מיניהו. מוס'
 ה"א.

פסקי ר"ד

בשלמא לרבא רישא ברלא
 פריש סיפא בדפריש רישא
 לרב אשי מאי שנא רישא
 ומי' סיפא. פי' בשלמא
 לרבא דאוקי רישא דמתני'
 שתי שנים ממש ואף על
 גב דסתם. הרישא דקאמר
 מנת האב בנדך שתי שנים
 ה"ז גטן בדלא פריש
 שתי שנים והרי הניקתו
 כל צרכו. סיפא בדפריש
 על כרחין דוקא קאמר
 דהא לא איצטרין לפרושי
 ופריש. אלא לרב אשי
 דאמר רישא דמתני' יוס א'
 קאמר על כרחין מת הן
 או מת האב דקמי כגון
 שמת ולא הניקתו כלל
 ואמאי הרי זה גט הרי זה
 נתקיים כלום מן התנאי:
 קשיא. ויכין דאיתוקם רב
 אשי בקושיא ש"מ כרבא
 הלכתא דאמר התנאי כל
 זמן הניקתו ה"ה משמע שתי
 שנים לולד: ת"ר הרי זה
 גיטין ע"מ שתשמיש את
 אבא שתי שנים וע"מ
 שתניקי את בני שתי שנים
 אע"פ שלא נתקיים התנאי
 הרי זה גט לפי שאמר
 לה אם תשמיש ואם לא
 תשמיש אם תניקי ואם
 לא תניקי אדרי ר' מאיר
 וחכמים אומרים נתקיים
 התנאי הרי זה גט ואם לאו
 אינו גט וק"ל תידי רובי
 הלכה כרבי. וכתב ר'
 ד"ל והלכתא כרבנן. ואע"ג
 דק"ל דבעי תנאי כפול
 הני מילי באם שתשמיש את
 לא תשמיש כענין שנאמר
 אם יעברו ואם לא יעברו
 וכדאתקין שמואל בנישא
 דש"מ אבא בע"מ לא דק"ל כל
 האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי.
 כ"ש דלא מהני ביה תנאה לארועי
 האי גיטא דהשתא באם
 לא מהני בע"מ לא כ"ש אבא
 ג"ל דמיתקין שמואל לא מצין
 למפסק כ"ו מאיר דכין דלא
 איפסיקא בהריא הלכה כ"ו
 מאיר לא מצין למפסק
 דמיתקין שמואל דלא לעולם
 להחמיר הכי בנישא דש"מ שלא
 תפסל עליו מעכשיו אלא
 אבא אם הוא כהן ולא שמואל
 להחמיר לעולם בגט לא אע"ג
 דלא איקיים תנאי שמואל
 דלא כפליה לתנאי לא מצין
 בהריא אפסק כ"ו מאיר דאלו
 כן אמאי לא פסק בהריא הלכה כ"ו
 מאיר^ג לא בניקין ולא בקדושין
 דפליגי נמי התם ר"מ עם רבנן
 והלכך יש להחמיר בדבר כרבנן
 שהם רבים שלא

בפני שנים הרי זה גיטין על מנת שתתני לי מאתיים וזו לא ביטל דברי
 האחרון את הראשון רצתה משמשתו רצתה נותנת לו מאתיים וזו אבל אמר
 לה בפני שנים הרי זה גיטין ע"מ שתתני לי מאתיים וזו וחזר ואמר לה בפני
 שנים הרי זה גיטין על מנת שתתני לי ג' מאות וזו ביטל דברי האחרון את
 הראשון ואין אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים מצטרפין אהייא אילימא
 קמ"ל: מתני' הרי זה גיטין אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך
 מיהודה לגליל הגיע לאנטיפרס וחזר בטל תנאו הרי זה גיטין אם לא באתי
 מכאן עד שלשים יום והיה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי
 וחזר בטל תנאו הרי זה גיטין אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה
 הולך למדינת הים והגיע לעכו וחזר בטל תנאו הרי זה גיטין כל זמן שאעבור
 מבנגד פניך שלשים יום והיה הולך ובא הולך ובא הואיל ולא גתיחד עמה
 הרי זה גט: גמ' למימרא דאנטיפרס בגליל^א הוה קיימא ורמינהו^ב אנטיפרס
 ביהודה וכפר עותנאי בגליל בינתים מטיילין אותו לחומרא מגורשת
 ואינה

הואיל ושניהם מעידים שהיה תנאי בנט זה יהיו נאמנים שלא תנשא עד שלא תקיימו קמ"ל כיון שיש עדותו מכותנת אין
 נאמנים לשווי תנאה בנישא והואיל והגט יוצא מתחת ידי האשה נאמנת לומר בעלי תנאו לי כלי תנאי ותנאי בו: מתני' הרי
 זה גיטין אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מיהודה לגליל והגיע לאנטיפרס וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטין
 לא לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטין אם לא
 באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך למדינת הים והגיע לעכו וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטין כל זמן שאעבור פניך
 שלשים יום והיה הולך ובא הולך ובא הואיל ולא גתיחד עמה הרי זה גט. אוקימנא בנמיא דאנטיפרס היא שבת ארץ יהודה
 ששתי העירות הללו הן עומדין בין ביהו הירדה וגליל. ועותנאי אהיא אהיא גליל ואנטיפרס ראש יהודה והדרך שיש בין

הואיל ושניהם מעידים שהיה תנאי בנט זה יהיו נאמנים שלא תנשא עד שלא תקיימו קמ"ל כיון שיש עדותו מכותנת אין
 נאמנים לשווי תנאה בנישא והואיל והגט יוצא מתחת ידי האשה נאמנת לומר בעלי תנאו לי כלי תנאי ותנאי בו: מתני' הרי
 זה גיטין אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מיהודה לגליל והגיע לאנטיפרס וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטין
 לא לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטין אם לא
 באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך למדינת הים והגיע לעכו וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטין כל זמן שאעבור פניך
 שלשים יום והיה הולך ובא הולך ובא הואיל ולא גתיחד עמה הרי זה גט. אוקימנא בנמיא דאנטיפרס היא שבת ארץ יהודה
 ששתי העירות הללו הן עומדין בין ביהו הירדה וגליל. ועותנאי אהיא אהיא גליל ואנטיפרס ראש יהודה והדרך שיש בין

דש"מ אבא בע"מ לא דק"ל כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי. ואתי ג"ל לחלק (ט"א דיש חילוק) בין ע"מ
 ובין אם אדרבא כיון דע"מ כאומר מעכשיו דמי. כ"ש דלא מהני ביה תנאה לארועי האי גיטא דהשתא באם
 לא מהני בע"מ לא כ"ש אבא ג"ל דמיתקין שמואל לא מצין למפסק כ"ו מאיר דכין דלא איפסיקא בהריא
 הלכה כ"ו מאיר לא מצין למפסק דמיתקין שמואל דלא לעולם להחמיר הכי בנישא דש"מ שלא
 תפסל עליו מעכשיו אלא אבא אם הוא כהן ולא שמואל להחמיר לעולם בגט לא אע"ג דלא איקיים
 תנאי שמואל דלא כפליה לתנאי לא מצין בהריא אפסק כ"ו מאיר דאלו כן אמאי לא פסק בהריא הלכה כ"ו
 מאיר^ג לא בניקין ולא בקדושין דפליגי נמי התם ר"מ עם רבנן והלכך יש להחמיר בדבר כרבנן שהם רבים שלא